

Inserati se sprejemajo in velja
tristopna vrsta:

8 kr., če se tiska 1krat,
12 " " " " 2 "
15 " " " " 3 "

Pri večkratnem tiskanju se
cena primerno zmanjša.

Rokopisi

se ne vračajo, nefrankovana
pisma se ne sprejemajo.

Naročnino prejema opravištvu
(administracija) in ekspedicija na
Starem trgu h. št. 16.

SLOVENEČ.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemati velja:

Za celo leto . . . 10 gl. — kr.
za pol leta . . . 5 " — "
za četrt leta . . . 2 " 50 "

V administraciji velja:

Za celo leto . . . 8 gl. 40 kr.
za pol leta . . . 4 " 20 "
za četrt leta . . . 2 " 10 "

V Ljubljani na dom pošiljan
velja 60 kr. več na leto.

Vredništvo je na stolnem trgu
hiš. št. 284.

Izhaja potrikrat na teden in sicer
v torek, četrtek in soboto.

Zločini v „Madjar orsagu“.

Vsaki dan doprinašajo Madjari zločine na
nemadjarstvih narodnostih, ki pa bode pozor-
nost drugih vlad. Tako n. pr. čitamo v augs-
burški „Allg. Zeitung“ ta-le dopis:

Na Ogrskem se godé stvari, ktere vedno
večjo jasnost o tamošnjih razmerah Evropi od-
krivajo. Bila je doba, ko so Ogrji vživali sim-
patije Evrope, ker so bili zastopniki svobode
proti avstrijskemu absolutizmu. Nikdo si ni
mislil, da se na Ogrskem, dobivšem svobodo,
enkrat porodi hujši absolutizem, nego za Baha.
Toda zdaj je vsakemu znano, da na ogrskih
pustah vlada laži-konstitucijonelnost v podobi
absolutizma plemena madjarskega.

Kakošno je to tlačenje, si zamoremo mi-
sliti, ako so sami poterpežljivi Sasi začeli bo-
lestno tožiti, tako, da je Nemško, bivši prijatelj
in zaveznik njegov, sedaj silno na Madjare
razsrjeno.

V Evropi še sedaj ne morejo razlušiti
zastavice, da nimajo nemadjarstve narodnosti,
ktere so v taki večini glede prebivalcev, da so
Madjari samo tretjina v celem kraljestvu ogr-
skem, da nemadjarstvi narodi nimajo zastop-
nikov v ogrski zbornici. Vganjka je koj rešena,
ako se pomisli, da na Ogrskem plemstvo z
velikoposestniki predstavlja nadvlado madjar-
skega plemena. Kjer je plemstvo ulomljeno
in srednji stanovi v večini, kot je to pri Sasih
in Srbih, tam je vselej narodnost odločilna.
Slovaki na severnem Ogrskem štejejo 3 mili-
jone duš, in vendar v peštanski zbornici nimanjo
niti enega zastopnika. Sasi, najmanja narod-
nost na Ogrskem, imajo 22 poslancev, ravno
tako imajo Srbi ogrski primerno veliko po-

slancev. Rumuni in Slovaki bi morali imeti
vsled narodnosti nad 200 poslancev, nasprotno
nimajo Slovaki niti enega in Rumuni njih ko-
maj 20. —

Toda še druga okoliščina je tu, ktera je
Madjarom sedanjo nadvlado zagotovila, in si-
cer poravnaje z Avstrijo l. 1867, ktero jim
je dalo vso oblast v roke. Kakor je bila l.
1848 velika vstaja Ogrske proti Avstriji le
vsled tega mogoča, da je Dunaj izročil
Madjarom armado in trdnjave, ravno tako je
Madjarom mogoče rabiti absolutizem proti
drugim narodom, ker imajo v svojih rokah
državno oblast in narodnost in državo za eno
stvar smatrajo. Najkrasnejše nam pak še po-
jasnuje te razmere novi volilni red glede plem-
stva. Volilni red od l. 1848 pustil je staremu
plemstvu volilno pravico. Postava se je še
celo glasila, da imajo le plemenitaši od l. 1848
sami volilno pravico. Volilno pravico imajo
vsi plemenitaši, kteri še l. 1848. rojeni niso
bili. Vsled statističnih izkazov ima 169.000
plemenitašev volilno pravico, — cela petina
volilcev, v Sedmograškem tri petine, in med
Sekuli devet desetih volilcev! Kdo pak je to
plemstvo? Je to mar inteligentna vrsta pre-
bivalcev? Ne! Večina ne zna niti pisati, niti
čitati! Ako kako madjarsko mestice 3—4000
prebivalcev voli poslanca, pripada v Banatu
poslanec še le na 140 prebivalcev. Taka so
srestva, s kterimi še nadvlada madjarski
živelj.“

Slovani takraj Litave moramo se javno
potegniti za svoje tlačene brate pod zeleno
Tatro v svojih organih; poslednjo gradbo slo-
vaško jim konečno hoče uničiti oholost mad-
jarska, namreč tri slovenske gimnazije! Potem

pak pride vrsta na one tri rumunske v Znive-
vu, v Debrečinu in v V. Sibinu, dalje na srb-
ske in sasse. Vprašanje je, kdo je država na
Ogrskem? Nenasitenost, oholo postopanje, tla-
čenje, in stoletna madjarska svojevolja???
Gorjé ogrski deželi in njenim narodom, —
gorjé prestolu in vladajočemu dvoru, gorjé
človečanstvu in napredku, ako bi to dalje tra-
jalo, da bi taka azijska oholost zastopala ono
državo! V temnem barbarskem stoletju se je
res slavila najkrutnejša in najbesnejša svoje-
volja, danes je kaj tacega le predmet zani-
čevanju. —

Bolje bi bilo, da pobero potomci Arpadovi
in Hunovi svoja kopita ter se tje povrnejo,
od koder so zaplavili njihovi dedi na Ogrsko,
— tje na žgeče barbarske puščave Azije, tam
naj se sveti njihova kultura in honvedska po-
gumnost, ako bi hoteli še tlačiti nemadjarstve
narode!

Politični pregled.

Avstrijske dežele.

V Ljubljani 14. avgusta.

Z Dunaja. K ministerskemu svetu
pod predsedstvom cesarjevim so prišli 10. t. m.
ogerski ministerski predsednik Bitto, fin. min.
Ghyczy, posredovalni min. grof Zichy, trgov.
min. Baltal in min. dež. brambe Szende. Ka-
kor se sliši, so se v tem svetu obravnavale
nektare razprtije, ki so nastale med minister-
stvom deželne brambe in honvedskim nadpo-
veljništvom. — Deželni zbori se splošno skli-
cujejo 15. septembra, isterski in goriški pa že
19. t. m.; deželni zbor tržaški pa je sklican
29. t. m.

Podlistek.

Kaj se vidi po Dunaju?

(Izv. dop.)

III.

Stopiva urno dalje, morda na kako bolj
veselo prikazen naletiva! Šum in hrum, bega-
nje in letanje je vedno enako. Ušesa, noge me
že bolé, pojdiva v uno-le velikansko kavarno,
da se nekoliko opočijeva. Gospodje in gospé
srkajo črno ali rujavkasto tekočino, tam v kotu
se strastno kvarte premetavajo, na več mizah
se bilardira, povsod leže časniki nakupičeni,
čitatelji se nekteri modro in resno drže za-
topljeni v Bog vedi kake globoke politične
misli, drugi se veselo smejaajo, tretji plamte v
jezi in nejevolji.

Časniki? Hm! Utegnejo biti jako koristni,
pa tudi pogubni; podobni so nožu — koliko
si z nožem opomoremo, toda grozno orodje je
nož, če ga vodi strastna roka. Ko bi časni-
karstvo služilo zgolj le resnici, ko bi se tru-
dilo le njo najti, njo zagovarjati, braniti in

njej pomagati do zmage — ha, kaj bi poma-
galo k sreči sveta, zoper zmoto, napake in
zoper nevednost. Kaj pa, ako časnikarja vodi
strast? Strast oslepi; ona sicer vdihne bese-
dam ogenj, da vname čitatelja za se, toda
vnema zoper resnico, pelje na kriva pota, v
pogubljenje! — Kaj pa, ako časnikarja vodi
denar? Da ne gleda, kaj je res, ampak le kaj
dopada zgubljeni množici? In to, kar dopada,
to zagovarja z vso silo svoje domišljije, da
dobi več naročnikov in se mu žepi polnijo? —
Kaj pa, ako časnikar nima vesti in služi kaki
stranki, ktera hoče na vsak način svoje črne
namene doseči, tudi z zvijačo, z lažjo in z
obrekovanjem, ki le na to gleda, kako bi na-
sprotno misleče okidala z blatom, pokončala
jim dobro ime, razglasila jih za tepce? — Kaj
pa, ako časnikar sam neveren, morda odpadel
katolik, ali strasten nekatolik vse svoje sile v
to obrne, da bi posebno katoličanstvo spod-
kopal, osmešil, da bi v srcih dvom vzbudil,
gojil, vtrjeval in zažgal plamen strasti zoper
katoliško cerkev?

Kakošni časniki leže tedaj po mizah?
Glej, sami znani dunajski listi, ktere vredujejo

protestantje, judje in po imenu katoliki. —
Kdo se more dandanes izogniti cerkvenim vpra-
šanjem, vsaj se sedaj obravnavajo v prvi vrsti,
zato o njih govoré tudi ti listi. Pa kako? Beri
le eno stran, imaš vvodni članek: kako je lepo
pisan, kako se strinja stvavek s stavkom, kako
krepka je beseda. Pa koliko neresnice (da ne
rečem leži) je tu vsnovane, toda tako umno
in zapeljivo vpletene, da jo more le zveden-
čevo oko rezločiti! Ker časnikar ne veruje v
Boga, v Odrešenika, kteri je dal osnovo in
vstrojstvo cerkvi, kako bo mogel cerkveno
življenje prav umeti? Cerkev obravnava, kakor
vsako drugo zgolj človeško družbo, ktera je
državi popolno v vsem podložna, ktera se
more vedno spreminjati, v svojem vstrojstvu
predrugačevati; o cerkvenih naukih govori,
kakor sploh o naukih čisto človeških, ki so
polni zmot, in se toraj vedno čistijo, poprav-
ljajo (glej brezštevila modroslovnih zgradb);
zato krič zoper cerkev, da ne napreduje, da
goji stare neumnosti, psuje in žolc razliva na
sv. zakramente. . . . O koliko zmot, koliko
nevednosti, oh koliko iz tega studenca prišlega
krivičnega zasmehovanja, brezumnega modro-

Hrvaška. Vseučilišče v Zagrebu se bo odprlo 19. oktobra z veliko svečanostjo. — V seji dež. zbora 12. t. m. je interpeliral Rački bana zaradi ločenja hrvaških verskih in učilnih fondov od ogerskih in da bi se izročili v oskrbovanje domače dež. vlade. Makanec je interpeliral, zakaj ban ni skrbel za to, da bi bilo mesto Reka v dež. zboru zastopano.

V Karloveh je bral v seji skupščine 12. t. m. komisar kraljevi dopis, kateri potrjuje Ivačkoviča za patrijarha. Skupščina je pobavljena k inštalaciji, ki bo 18. t. m. Potem so se udje skupščine poklonili patrijarhu. Precej po inštalaciji patrijarha bo blagoslovljen arhimandrit Angyelic za škofa bačanskega in zbor škofov se bo snedel k volitvi škofa temešvarskega in karlovskega.

Iz Pešta se piše: Srbskemu agentu Magazinoviču se je ukazalo, da naj vprašanje zaradi Zbornika čisto popusti in rajši se poteza za izdelanje železnice na turškem dvoru. — Državni zbor ogerski se bo na vsak način še le 24. oktobra pričel.

Vnanje države.

Pruska. V Kissingenu so boje že zopet prijeli človeka, ki je Bismarka napadel. Nekemu bavarskemu listu se namreč piše, da je bil pred hišo, v kateri je stanoval Bismark, prijet človek, ki se je tam sumljivo okrog klatil in imel bodalo pri sebi. Boje je bil krojašk pomagač. Natančnega se še nič ne vé. Pa še celó „Deutsch. Ztg.“ se to preveč zdi in vzame si pogum, da to-le spregovori: „Saksonske rodi, kakor se kaže, prave „kerlice“. Saj je bil, brez Kullmana, v Cvikovem prijet trgovec Trümper, ker se je ustil, kakor da bi bil v zvezi s komplotom zoper Bismarka, Falka itd. Kar se tiče omenjenega krojaškega pomagača, nadjamo se, da se je prepridnim oficijoznim godilo, kakor ranjcemu Makbetu, kateri si je domišljeval, da ima tudi bodalo. Bo pač le ratalo?“

Španjsko. O umoru vjetih na Španjskem razglasa angleški list „Evening Standart“ naslednje pismo angleškega častnika, ki je služil v vojni Don Karlosa: „Bil sem častnik v angleški vojni in sem plemenitnik; s tim pričam, da je odbojna sila generala Derregaray-a popolnoma bila opravičena po vojskih pravilih.“

Če pomislim morilna požiganja v Aberzugi, Zabel-u in Villatuerti, in pomandranja

polja in žita, previdim, da bi bil general svojo dolžnost zanemarl, ako bi bil tako razdjanje hotel pustiti nekaznovano. Republikanci so 26. junija trinajst vjetih Karlistov ustrelili, kar poročila iz Konhovega tabra vedno zamolčujejo. To pa ni bilo prvokrat, da so tako storili s svojimi vjetimi. Jaz sam sem pred nekimi leti, pri Vidaniji ranjen, odšel tej osodi le po čudežu. Zraven mene je bil takrat vjet Francoz umorjen.

Kar se tiče kapitana Šmidt-a, ni bil ustreljen kot časnikarski dopisnik, ampak kot ogleduh; edini papir, ki so ga našli pri njem, je bil potni list, ki ga je bil spisal Konha in na njem je bilo zapisano, da naj „nemškega topniškega kapitana Šmidt-a povsod prostega pustijo hoditi skoz republikanske linije“. Sum vohunstva je bil tedaj popolnoma potrjen, in ker so bili že večkrat pruski ogleduhi zasledeni, ko so se nekaj časa po naših ridah potikali, ga njegova pruska narodnost ni mogla varovati kazni.

Vsi tuji častniki, ki padejo republikancem v roke, vedó, kaj jih čaka; ali drznem se trditi, da bi nobeden izmed njih v trenutku smrti tako ne tarnal, kakor je kapitan Šmidt, ta nemški častnik in časnikarski dopisnik in ogleduh.“

Liboura, 23. julija 1874.

W. H. Leander.

stotnik v sevni vojni.

Španjska. Moriones je 11. t. m. neki vzel Karlistom nekoliko pozicij, kjer so bili s topništvom in konjištvom vtaborjeni.

Angleška. 12. t. m. je bila kraljica s princesinjama Wales in Beatrix v Ventoru, kjer je obiskala avstrijsko cesarico.

Turška. Zastopnik srbski se trudi pripraviti vlado do tega, da bi se podvzela skleniti turško železnico s srbsko pri Nišu in to določiti v posebni pogogbi.

Izvirni dopisi.

Iz Ljubljane, 14. avg. (Srovost.) „Narod“ kosmato zasramuje duhovne v Kranji, „ki se niso vdeležili pokopa samomorca Jennerja“ (morda tudi zato, ker ni bil cerkveni pokop dovoljen?); baha se pa, kako so sicer „vsi omikani meščani samomorivcu poslednjo čast skazali („Novice“ pravijo, da so bili to: „novoverni liberalci — iz hvaležnosti, da je radodaren denar sipal; drugi meščani so mirno

od strani gledali“). — Ako bi bilo dokazano, da je nesrečnež ko pošten katoličan živel in da je bil zmešan, ko se je končal, nobeden raji bi mu ne skazal poslednje časti, kakor mati cerkev sama in njeno duhovstvo, — saj jo je skazala že mnogim v omenjenih okoliščinah. Kako po pravici pa mu je bil cerkveni pokop odrečen, priča to, kar je v pismu do svojega gospodarja v Trst večer pred samomrom naznanil, da je namreč g. Jugovicu nekoliko tisuč dolžan in ker je ravno ta čas iz glavne knjige g. Jugoviceve „iztrgal in končal vse tiste liste, kateri bi utegnili odkriti njegovo delovanje“. Ako kdo zahteva, da bi cerkev zaradi liberalcev svoje vekomaj neovrželjive nauke in načela popustila, taki hoče, da naj cerkev sama sebe umori, in on sam je nestrpljiv trinog, ne pa liberalce.

Iz Trsta, 9. avg. Že dvakrat se je dopisnik iz Trstav „Novicah“ hudoval nad okoličanskimi fantini, češ, da pri plesih, ktere navadno po leti pod prostim nebom napravljajo, slovenskih zastav ne obešajo, in dolži jih zaradi tega pregreška narodo-izdajstva. — Pa zaradi tega naj se g. dopisniku le prevroča kri ohladi, kajti okoličanska mladina pri plesih ne misli ne na narodnost ne na demonstracije; le na radovanje in še na misel nobenemu ne pride, da bi pogledal, kake zastave po kolih okoli plesišča vise.

Da se res malokje več na plesiščih slov. zastave vidijo, to ni nič čudnega; ko so namreč še po okolici čitalnice kot gobe po dežji iz tal rastle, poskrbelo se je precej, da si je taka novorojena čitalnica tudi vsaj par slovenskih zastav napravila, ktere so se potem tudi na plesiščih in raznih drugih okoliščinah rabile. Čitalnice so druga za drugo zaspale, zastave nektare se potrgale, druge pogubile, toraj pri vsi dobri volji fantov niso si v stani za ples slovenskih zastav obesiti, ako si novih ne kupijo; one zastave, ktere navadno sedaj obešajo, dobe v Lloydovem arsenalu, a tam boš zastonj slovenskih iskal. Mesto da bi g. dopisnik čez okoličanske fante zabavljaj in jih pikal, bi mu svetovali, naj raji napravi par lepih slovenskih zastav in naj jih posojuje fantom, kadar se bojo ples napravili, in videl bo, da z veseljem, jih bodo fantje okoli plesišča obešali in še prav hvaležni mu bodo zato.

Kar se pa posebno rojanske „šagre“ ali plesa tiče, se vsakemu mora čudno zdeti, zakaj da g. dopisnik one fante, ki so ples imeli,

vanja in vpitja! In iz teh listov zajema svoje znanje večina mestjanov. Kako skladno razpravo brati, zato nimajo časa, vsaj morajo popravili, pa tudi ne potrpežljivosti — a tu se brž priteče na kavo; kratek, živo pisan sostavek se urno prebere, zmota se vsrka, piše se dan za dnevom brez velicega truda, brez zamude časa in potem — razjeda notranji organizem, v kratkem ga popolno razje! — vera je splavala po vodi.

Kar pa ti listi še premalo store, to dovršijo listi druge baže, glej jih ondi-le celo kôpo — polno podob je na njih s kratko razlago, vrstene so pesmice, smešnice, zabavljice. Zovejo se sicer humoristični listi, a jaz bi se najlaglje milo zjokal, kadar jih vidim! Podobe so same spake, namerjene v to, da se dotična oseba ali stvar osmeši. Ko bi se splošne pregrehe in napake tako šibale, bilo bi prav in bi se koristilo! Toda strast in zmota tudi to ostro orožje za-se porabi. Najlepša djanja, najboljši nameni, najsvetejše osebe se tu v peklenski hudobiji smešijo — v prvi vrsti so tu zadeti zopet zvesti katoličani, stebri kat. cerkve, papež, škofje, duhovni in drrgi. Po-

misli, kar se osmeši, to se ne more spoštovati — če se osmešijo cerkvene osebe, cerkveni vstavi, cerkveni nameni, kdo jih bo spoštoval? Kdo bo še hodil v cerkev, kdo bo molil, kdo prejemal sv. zakramente, posebno kdo bo hodil k spovedi (in opuščanje spovedi je prvi velikanski korak v brezvero!) — vsaj jim je to vse smešno, bedasto! In podoba umi vsak, nič ni treba misliti, nič brati, nič znati, če si še tako neveden in brez glave, podoba ti je vendar razumna!

O kolik vir pohujšanja, zmot, nevednosti! Nesrečni ljudje, ki se zapletó v te zanjke! V zmote, v neresnico se nekako vtone, da je skoraj nemogoče iz nje se iztrgati. Vsaj jim zgine zdravi okus za resnico, resnica je pretežka jed, pokvarjeni želodec je ne more prebaviti. Od tod toliko nevednosti gledé katoličanstva, in sicer nevednosti tudi pri viših stanovih, pri možeh, ki se v drugih strokah prištevajo izvedencem. Ali si čul gromeče govore v državnem zboru, ko so se razpravljali cerkveni predlogi? Ne omenjam marsikterih uličarskih besedovanj (vide Dittes), ampak le nevednosti prišle iz ust visoko stoječih

advokatov, ki v svoji dozdevni učenosti nas enega še ne pogledajo ne! Če pa to velja o izolikanih, kaj hočem pač reči o onih zapeljanih revččkih, kateri sami ne znajo misliti, ampak vse svoje misli, svoje razsodbe, svoje čutenje zajemajo le iz teh listov? Da pa vendar vsacega v njih nakupičeni strup zadene, razobešajo se posebno „listi spački“ po voglih, po oknih, po vratih, da jih mimogredoči zijajo in se zastonj smeja — sebi v pregreho.

Kaj ne, ni se treba čuditi, zakaj se brezverstvo tako razširja! Vednost, znanje, napredek veri ne škoduje, ampak le nevednost, zmota, norčevanje, ktero trosi in razsipa strastno, spačeno časnikarstvo.

Slovenci! proč s slabimi časniki! ne naročujte se na nje! ne berite jih! kuga je nalezljiva, posebno še, ako je v slovenski obleki. Podpirajte pa dobre časnike, podpirajte jih s peresom, podperajte z denarji, podpirajte z besedo. Delajte na to, da slabi slovenski listi ohirajo, a da dobri žive in napredujejo! Truda se ne bojte — brez truda ni zmage!

zasramuje in jih s kukavicami pita, ker razun enega jih še ne pozna ne, in tudi izmed vseh štirih nobeden tega imena ne zasluži. Tudi naj bi si bil g. dopisnik očali na nos nataknil, in videl bi bil, da na kolu na zapadni strani plesišča visela je pošena slovenska zastava z avstrijsko vred, majhna sicer, a taka, kakoršno so mogli dobiti. Ni res, da bi bile mesto zastav umazane cunje vseh narodov visele, kajti visele ste dve avstrijski in ena avstrijsko-madžarska, in na kolu na severni strani ena privatna raznih barv z dalmatinskim grbom v sredi. G. dopisnika moramo opomniti, da s takim pikanjem narodni reči čisto nič ne koristijo, temveč škoduje. Danes je „šagra“ v Skorkoli, bomo videli, ali se bo g. dopisnik zopet hudoval, ker vise same lepe avstrijske zastave. (S tem pa mi ne hvalimo plesov in „šagranj.“ Vred.)

Iz Prage 10. avgusta. Kakor pri vas na Slovenskem božja pota in cerkveni sprevodi spominjajo narod na najdražje spominke, verske in narodne, ravno tako se tu na Češkem o slavnih dneh zbira ljud od blizo in daleč, ker tako javno kaže svoje versko čutje. Stari Boleslav, Sazavski samostan, Tetin, sv. Jan pod skalo, dolina sv. Prokopa, sv. Gora nad Pribramo, zlatá Koruna, Lavij Hradek itd., posebno pak slavnost sv. Vavla in sv. Jana Nep., sv. Vojteha, in sv. Ludmile na Melniku so imele vselej za češki ljud neko čudno vabljivost, ne samo v verskem, ampak tudi v narodnem obziru. Se vé, da lažilberalci ljudstvu našemu stavijo božja pota v posmeh, in vedno sami „romajo“ v Kostnice in Husince k svojemu „mojstru Husu“. Ker je imela lanska sv. Vavla procesija tako velikanski izid, je sklenil dotični odbor, da letos napravi 15. in 16. t. m. velikansko procesijo iz Prage v Staro Boleslavo in Labo, ktera je najstarejša božja pot na celem Češkem. Procesija ta ima biti proti demonstracija, ruski novi cerkvi pri sv. Miklavžu, ktera se 16. t. m. blagoslovi za rusko božjo službo. Bratje Rusi imajo res denar, toda škoda zanj, samo luster v cerkvi je veljal 60.000 rubljev, škoda za cerkev popa Lebedeva in diakone, saj tudi nimajo privržencev verskih, da bi se udeleževali božje službe. „Narod. Listy“ so že davno vabili vsa pražka društva, naj se udeležé teh obredov, kar se pa ne bo zgodilo. Blagoslovljenje bode se obhajalo na tihem, brez vseh ceremonij. Konečno je Praga tako srečna, da je niso pozabili le šizmatični Rusi, ampak spomnili so se na „matičko“ protestanške Izvingnjane v Ameriki, kateri imajo velikanski nalog, narod češki spreobrniti k veri ameriškansko — izvingjanski.

Po izgubljeni vojni bitvi mladočeške stranke in treh njenih vodjev spomnil se je g. Dr. Ed. Grégr., da je skrajni čas, da narod izvé, kak program ima stranka mladočeška. Da nadpis knjižice: „V pojasnjenje naših narodnih razmer“, ktero je v imenu svoje stranke izdal, spada v minulost, je temu dokazalo to, da tu ni več nobenih razprtij. Prečital sem knjižico od konca do kraja, pa družega ni stalo v nji nego samo fraze: „liberalnost“, — „svoboda“, „voj proti jezuitsko — nazadnjaški stranki“ itd. toda besedice: „narodnost“, nisem nikjer udšeli! Škoda le, da ta mladočeška knjižica in mladoslovenska „Slovenci v drž. zboru“, ktera nam je le te dni došla, niso družega ko staro železo, brez vstrajnosti in koristi.

Da bi po prihodu novega dež. namestnika Webra ne mislili, da imamo vsled cislajtanske ustave zagotovljeno svobodo dru-

štveno, je koj razpustil v Pilznu „delniško Besedo“, ko je boje bila proti državnih načel; ravno tako ni potrdil (še le pozneje) „češki oddelek mednarodnega društva pesnikov“ pod vodstvom g. Dr. Riegra, ki se je ustanovil vsled poziva francoskih spisovateljev. Konečno vam javim še, da je znani mladočeški dekan Husak prejel od mestnega starešinstva in meščanov v Libachovicah slavno nezaupnico, v kateri zamerjuje stranko njegovo, ter se zvesto drže starečeške, pod vodstvom Palackega in Riegra.

Domače novice.

Ljubljana, 13. avgusta.

(Politično društvo „Slovenija“) je imelo v četrtek zvečer shod. Sklenilo se je, da društvo ne nastavi kandidata za mesto ljubljansko, marveč to prepusti volilcem, kateri so povabljeni k shodu soboto 22. t. m. Več o tem shodu prinesemu prihodnjič.

(G. Jugovic), kakor iz gotovega vira izvem, svojega mandata kot deželni poslanec ni odložil. Odstopil je edino le od županstvo Kranjskega mesta.

Razne reči.

† Prečastiti g. Jožef Rozman, preblagi konjiški dekan, steber katoliške cerkve in slovenske domovine, ni več med živimi. Kakor večkrat, peljal se je gospod dekan 12. t. m. sam obiskat svojega sošolca g. župnika Hašnika, pa ob desetih dopoldne se mu v Vojniku konj splaši, on skoči iz voza in tako nesrečno prileti na senca, da je bil opoldne že mrtev! Ranji je bil rojen v Šmartnu pri Kranji 10. januarja 1812. Le Bog zamor tolažiti konjiške farmane in žalujočo slovensko domovino, mi pa se v molitvi spominjajmo ranjega gospoda, ki so bili kinč vsih duhovnikov.

— Družba sv. Mohora. „Besednik“ piše: „V tem mesecu bode družba rešila svojo nalogo. Do konca avgusta bode slednja pola družbinega koledara v natisu dovršena in z začetkom prihodnjega meseca bode pričela se razpošiljatev družbinah knjig. Knjige se bodo letos razpošiljale zaporedoma po tej vrsti, kakor so v koledarjevem imeniku navedene škofije in dekanije; tedaj jih dobé najprvo udje goriške nadškofije, za temi družbeniki v krški škofiji itd. tako, da bodo vsaj v šestih tednih bukve razposlane in udom prišle v roke.

Temu naznanilu naj dodamo površni pregled letošnje delavnosti družbe sv. Mohora.

Lani je štela družba: 438 dosmrtnih in 21.454 letnih, tedaj

vkup . . . 21.892 udov;

letos pa je naraslo štev. dosmrt. udov na 495 in letnih na . . . 23.631

tako da je vseh udov . . . 24.080

Čez dva tisuč jih je toraj pristopilo letos na novo.

Izmed posameznih škofij šteje

1. Goriška nadškofija	2712 udov
2. Krška škofija	2391 „
3. Lavantinska škofija	8632 „
4. Ljubljanska „	8698 „
5. Tržaško-koprška škofija	1191 „
6. Sekovsko škofija	115 „
7. Senjska „	102 „
8. Poreška „	56 „
9. Zagrebška „	110 „
10. Soboteljska na Ogerskem	43 „
11. Videmska na Benečanskem	19 „
12. po raznih drugih krajih	11 „

Računimo, da nas Slovencev je 1,266.000, tako pride na vsacih 53 Slovencev en ud druž-

be sv. Mohora. Na Štajarskem (v lavantinski in sekovski škofiji) je že vsak 48. slovenski prebivalec ud Mohorjeve družbe; na Kranjskem in Koroškem pride na 49 in na Primorskem na 60 Slovencev en ud družbe sv. Mohora. Koga pač tako velikansk napredek naše družbe ne veseli? Kjer koli se jezik slovenski govori, tam že ima družba svoje ude in po pravici smemo trditi, da ne najdemo pri nijednem narodu v Avstriji in zunaj Avstrije enake ustanove, ki bi v ljudstvu tako vkoreninjena bila, kakor je družba sv. Mohora pri Slovencih.

Družbeniki prejemo tudi letos šestoro knjig; za letni donesek enega gold. — in če odštejemo kolek po 6 kr. za koledar — prav za prav za 94 kr. — zopet 63 tiskanih pól, katerih oblika je letos pri treh knjigah zdatno povečana. Knjige pa so te-le:

1. „Življenje svetnikov in svetnic božjih“, deveti in slednji snopič, obsega 15 pól.

2. „Življenje in smrt Kristusova“. Družega dela drugi suopič — 9 pól.

3. „Občna zgodovina“ za slov. ljudstvo. Prvi snopič — 11½ pôle.

4. „Domači zdravnik“. Kratek navod, si zdravje vtrditi in življenje podaljšati — 7 pól.

5. „Zlate bukve slovenskega vedeža“. Slovenskih večernic XXXII. zvezek — 7 pól.

6. „Koledar za leto 1875“ obsega 13 pól.

Družbini dohodki tega

leta znašajo 25.902 gl. 93 kr. stroški pa 25.868 „ 46 „

ostane gotovine 34 gl. 47 kr.

ktera se po sklepu družbenega odbora daruje za Janežičevo ustanovitev.

— Toča je 12. t. m. ob eni popoldne v Novem mestu in uro daleč okoli vse popolnoma potolkla. Bila je rogljata in debela kakor prav debeli orehi.

— Primož Drobnič iz Škofjeloke je od deželne vlade dobil darilo, ker je 12 letno Gabrielo Debevec rešil, da ni v Sori utonila.

— Pankrac Ehrat je od učnega ministra imenovan za glavnega učitelja na učiteljski izobraževalnici v Mariboru.

— Program kr. maloga gimnazija v Karlovcu kaže spis „Ob uplivu muzike in poezije na naša osiščanja, čuvstva in naobroženje“, spisal dokaj mikavno namestni učitelj Ernest Kramberger. Dijakov je bilo konec leta v štirih razredih 67, učiteljev pa 6.

— Cerkev sv. Antona v Trstu je bila v noči 7. aug. okradena. Kako so tatje notri prišli, se ne ve, odnesli so dragocenosti, ki so okoli M. B. visele, vzeli so le zlate reči, sreberne so pustili. Hudobneži so tudi tabernakelj odprli in vzeli ciborijevo pokrovo in lunulo iz kustodije, sv. hostije pa, male kot velike, so v tabernakelj stresli, Ciborijo, ki pa ni bil srebern, so nekoliko pomečkan za cerkvenimi vrati dobili. Odnegli so, kakor se sliši, za okoli 800 vrednosti.

— Pri povodnji 5. t. m. so v Žavljah 4 osebe utonile; pošta, ki je Kopra šla, se je z veliko silo komaj rešila; one dve dekleti, v ktere je pri sv. Jakobu ravno ta dan trešilo, ste obe umrle.

— Sneg je 10. t. m. padel v nekterih mestih na severnem Ogerskem. Tudi na Tirolskem je snežilo.

— Kardinal Patrizi, papežev generalvikar, je nevarno zbolel; star je 82 let.

— Vinski trti nevarna gosenca se je letos prvokrat na Tirolskem pokazala. Ona je 1 do 1¼ palcev dolga in okoli 3 linije debela, sivkasto-ružjava in razjeda popke na vinski trti.

— Železničen brzovlak, ki je 10. t. m. šel z Dunaja v Nürnberg je na Bavar-skem skupaj treščil s tovornim vlakom prišedši iz Neumarkta. Pri brzovlaku ni bilo nobene škode, na tovornem vlaku pa je bilo 6 mrtvih in 3 ranjeni.

— Bazaineova žena je 11. t. m. došla v belgijsko mesto Spaa, kamor je imel 13. priti tudi begunec. Pravijo, da je v Spaa prišlo tudi veliko bonapartistov.

— Aziaška kuga se je na Ruskem pokazala in je 5. t. m. v Petrogradu za njo umrla 16 letna deklica. Tudi v Doki poleg rudečega morja je po naznanilu c. k. višjega konzula v Aleksandriji nekaka kužna bolezen in se mora vse, kar pride od ondod v Egipt, 21 dni pridržati.

— Braunšvajski vojvoda Viljem se hoče oženiti s hanoveransko kneginjo Frideriko. Vojvoda je star 69, nevesta pa šele 20 let.

— Čudna poroka. „Eax Sussex Nenes“ pripoveduje o čudni poroki v nekem angleškem mestu. Nevesta ni imela rok, in poročni prstan so ji morali natakniti na prst zraven palca na levi nogi. Po poroki je podpisala zasnubni zapisnik, držé pero v prstih na nogi in sicer jako lepo!

— Največi most na zemlji je novi most čez Misisipi v Ameriki, po katerem se je 4. julija t. l. voznja pričela. Načrt je naredil in ga izdelal slavní ameríkanški zemljemerec Jan. Cads s pomočjo nemškega pomagavca Henr. Flad-a; sedem let so ga delali. Stroški znašajo 9½ milijonov dolarjev, in most po velikosti novih iznajdbah in umetnosti preseže celo naj-

veče mostove starega sveta. Ves je zidan na stebre, in je skoro eno angleško miljo dolg. Oboka, ktera v dolgosti 497 in 527 čevljev prave stebre v reki in v bregovih vežeta, sta iz jekla vlit. Stebra v reki sta 78 in 112 čevljev pod vodo v skalah vtrjena, ktere so 60 do 90 čevljev globoko pod blatnato strugo. Vsajenje teh pilov se je godilo z velikanskimi železnimi strojbi in kaže toliko umetnost, da se je zdelo kaj tacega nemogoče doseči.

— V lavantinski škofiji: Č. g. Balant Selič je dobil faro Matere Božje v Brezjem, in č. g. Juri Galun je postal povizor št. Janške fare na dravskem polju. — Kura-cija Matere Božje v Puščavi je v faro povzdignjena. Št. janška fara na dravskem polji je do 2. septembra t. l. razpisana.

Tržna cena:

Reči	v Ljubljani	v Novomestu	v Kranji	v Loki	v Sodražici	v Mariboru	v Celju	v Ptuj
Masla funt	0.52	0.44	—	0.50	0.44	—	—	—
Špeha „	0.42	0.44	—	—	0.44	0.31	0.44	0.38
Leče mernik	3.—	2.60	—	4.00	—	—	—	—
Krompirja „	1.50	—	—	—	1.20	1.15	1.00	—
Fižola „	3.40	—	—	—	2.90	—	—	—
Šena cent	1.20	1.10	1.40	1.00	0.80	1.70	1.00	1.50
Sem. detelja „	—	—	—	—	—	—	—	—
Prešiči cent	—	—	—	—	—	—	—	—
Govedine funt	0.30	0.26	—	—	—	0.28	0.28	0.30
Teletine „	0.24	0.30	—	—	—	0.28	0.28	0.26
Jaje za 10 kr.	7	7	—	5	6	—	—	—

Telegrafične denarne cene

13. avgusta.

Papirna renta 71.75. — Srebrna renta 74.75. — 1860letno državno posojilo 107.—. — Bankine akcije 974 — Kreditne akcije 242.55. — London 109.80. — Srebro 103.50. — Csa kr. cekini —.—. — Napoleon 8.79 ½.

Tržna cena preteklega tedna:

Mesta:	M e r n i k						
	Pševce	Rži	Ječmena	Ovsa	Turšice	Ajda	Prosa
v Ljubljani	2.80	1.70	1.50	1.10	2.20	2.20	2.50
v Kranji	—	—	—	—	—	—	—
v Lohi	2.90	1.95	—	—	2.40	2.50	2.90
v Novomestu	2.65	2.00	—	1.60	2.45	2.20	2.20
v Sodražici	3.20	—	2.00	—	2.40	—	2.00
v Mariboru	3.15	2.10	2.05	1.45	2.70	2.15	2.50
v Ptuj	2.50	2.00	1.60	1.50	2.35	1.80	—
v Celji	3.70	2.00	1.20	1.00	2.70	2.20	2.80
v Celovcu	3.06	2.12	1.80	1.65	2.33	2.40	—
v Trstu	3.10	1.90	—	1.12	2.15	—	—
v Zagrebu	—	—	—	—	—	—	—
v Sisku	—	—	—	—	—	—	—
v Varaždinu	2.68	1.85	1.75	1.15	2.25	2.25	—
na Dunaju	3.20	2.45	1.85	1.13	2.30	—	—
v Peštu	3.00	2.12	1.68	1.41	2.10	—	—
v Pragi	3.55	1.60	2.10	1.87	—	—	—
v Gradcu	3.90	2.65	1.80	1.60	2.50	—	—

V Trstu: Olje dalmatinsko po 30, najboljšo po 44—46 gld., sladkor 29—31 gld., kava Rio 40—57. Java po 64 gl., rajž 10—12 gld. cent. Petrolej 10—11 gold. cent.

Zdravilske specialitete

Gabrijel Piccoli-jeve lekarne „pri angelju“

v Ljubljani.

Naročila zunaj Ljubljane se naglo izvršujejo s poštanim povzetjem — Stroške zavrtkov in pošiljanja trpé naročniki. — Prodajalcem se dajo navadni odstotki.

(32—4) Za Kranjsko edina zaloga sledečih reči:

Izkuha iz Kine in Koke. Najboljši do zdaj želečini liker (pijača). Ta izkuha se dela iz kinske skorje in kokovega perja, oboje dobivam jaz najboljšo in prav iz vira, in tako mi je mogoče podati zdravilo, ktero sme veljati za najboljšo, ker pomaga zoper telesno slabost, izvirajočo iz razdraženosti čutnic; dalje pomaga zoper onemoglost in vtrujenost, ki zavira reproduktivno zmožnost, pospešuje tek krvi, prebavljaje in daje različnim delom in udom života novo moč in novo življenje.

Cena steklenice (flaške) 80 kr.

Pravo norveško Dorševo olje iz ribje masti, ktero dobivam naravnost iz Bergena na Norveškem. Posebno se rabi ta bergenska Dorševa ribja mast zoper revmatične bolečine, putko, zlasti pa zoper škrofeljne, pljučno sušico in jetiko, zoper začasna izpušcanja in trpljenje čutnic.

Cena izvirne flašice 80 kr.

Voda iz lankasterskega limbarja. To vodo v elegantnih krogih tako zelo rabijo, da bi bilo od več jo še posebno priporočati. Treba nam je le tiste, ki jo rabijo, opomniti na to, da si zberó prav dobro sorto. Raba in skušnje so pokazale, da je najboljša sorta tista, ki je znana pod imenom lankasterska limbarjeva voda. Ona dá koži leskečo belo barvo, je varuje prezgodnjih gub in hipoma pogladi grbe. Očisti je tudi raznih madežev in mozoljčkov, in zaceli pike, ki se naredé vsled suše. Z eno besedo, prav zaklad je za ličenje, zato jo žensstvo, kteremu

je na telesni lepoti kaj ležeče, s pridom obrajta in rabi.

Steklenica te vode velja 1 gold.

Izkuha iz skorje tamanske, zelo okrepčevalno zdravilo zoper nakopičenje žolča in gujilobo, ktero razžene, ako se jemlje po malem; ako se ga pa vzame več, goni brez bolečin in težav prav lahko naprej, zato svetujejo zdravniki to zdravilo zlasti tam, kjer bi bila druga enaka zdravila prehuda. Pri prisadu v drobji in pri razli n jih mrzlicah za vedno žejne bolnike pač ni prijetnejše pijače.

Steklenica velja 40 kr.

Gotovo zdravilo za mrzlico, zanesljiva pomoč pri mrzlicah različne vrste. Da pomaga, to je dokazana resnica, o tem se prepriča vsak bolnik, ki ga rabi. Mrzlica, po tem pripomočku ozdravljena, se ne povrne in ne čuti se nobenih slabih nasledkov.

Cena steklenice 80 kr.

Za zobé in zobno mesó. Ako hočeš biti zdrav in lep, moraš imeti snažna usta in čiste zobé. Če se zobje vsak dan ne snazi, dajó od sebe neprijeten, večkrat zelo hudi duhi, dobé črno ali umazano barvo in začno gnjiti tako, da bolé in ne služijo več. Nasledek tega je slaba prebava in shujšanje. Vsemu temu pomaga vsakdanja raba moje vode za usta in moke za zobé; oba krepečata zobno mesó, ohranita sapi dober duh in zobem lepo naravno barvo in brnita gnjilobi in riji zob.

Cena steklenice vode za zobé 60 kr., škatljica moke za zobé velja 40 kr.

Kipeča moka (Brausepulver) škatlja gl. 30 kr.
Borovniško žganje, flaša „ 50 „
Repinčovo olje za ohranjenje las, flaša „ 50 „
Životna esencija, flaša „ 10 „
Životni balzam po Seehoferji, flaša „ 10 „
Mandeljnova moka (namesto žajfe) za lepšanje in ohranjenje kože, flaša „ 10 „
Po vsem svetu znane Menotti-pastile, gotovo sredstvo za kašelj, škatja „ 75 „
Oksfordska esencija, c. kr. izkl. priv. S to imenitno esencijo sev enem

trenutku ozdravi najhujša zobna bolečina, flaša „ 50 „
Prava Seidlitz-eva moka, škatlja „ 80 „
Paljanovi sirup iz Florence, zdravilstvo za ofete gospodarje, ali domači zdravnik, flaša 1 „ — „
Rajzeva moka, ekstra fina, nježnim konsumentovkam priporočena za najboljšo sorto, prijeten duh in nizka cena, 1 škatlja „ 40 „
— 1 paket „ 10 „

Da se varujejo vsakega ponarejenega blaga, prosijo se naročevalci, da se pri naročevanju obrnejo naravnost na lekarno Piccoli „pri angelju“, dunajska cesta št. 79 v Ljubljani.

Najlepši, najcenejši

iz železa vlti

spominjki

(monumenti),

riži za altarje in veliki

križi za pokopališča,

izgotovl eni z najstanovitnejšimi, najbolj finimi barvami, s pravim, najbolj finim zlatom krasno pozlačeni (kakor jih sicer nikjer ne znajo delati), so — kakor že čez 20 let — še vedno na zbir v velikanski množini in različnosti ter po najnižji že trdno določeni ceni, ravno tako tudi c. k. priv. z železa vlti podlage (stala — mesto kamenitih) edino le pri

C. M. Pobisch-u,

mešč. trgovcu z železjem in lastniku privilegije na Dunaji (Wien, Währingstrasse Nr. 7 in njegovi zalogi križev (auf der Schmelz) nasproti vhodu pokopališča

in se pošiljajo na vse kraje. Grobni napisi se izvršujejo čisto po želji p. n. naročevalcev ali z zlato pisavo ali pa z izbuknjeno vlitimi in pozlačenimi črkami, kar najhitreje mogoče. Obrisi in zapisi cene se, ako jih kdo zahteva, brez odloga pošljejo. (9—23)

Jurij Dornik-ova

zaloga olja

v Trstu.

Pošilja se s poštanim povzetjem (Postnachnahme), s plačano colnino, vožnino (poštnino), posodo in vsemi drugimi stroški, do vsake postaje avstrijsko-ogrske monarhije, od 25 funtov dalje. — Zapisniki cene se dobé zastonj in franko. (4—28)